

Geschiedenis pur sang: van Egypte tot het Weens Congres

Bevlogenheid en enthousiasme typeren niet alleen de gemiddelde HOVO cursist. Maar zeker ook de docenten. Egyptoloog Julia Harvey (46) geeft de cursus Egyptologie en organiseert de bijbehorende studiereis naar Egypte. De cursussen van hoogleraar logistiek management Hugo Roos (63) hebben ondermeer als thema het Weens Congres en de nieuwe ontwikkelingen in vervoersmarkten. Beiden vinden vooral de gemotiveerdheid, maar ook de wisselwerking met studenten een uitdaging. Roos: “Soms stellen cursisten vragen, waar ik nog niet over heb nagedacht. Ik kom daar altijd later op terug. Maar ik heb ook regelmatig gastdocenten, dat biedt alleen maar een dieper inzicht in bepaalde onderwerpen.”

Van kleins af aan is HOVO docent Julia Harvey gefascineerd door Egypte. “Ik heb Egyptologie gestuurd in Heidelberg, Londen en Durham. Mijn man is ook Egyptoloog, ik heb hem leren kennen tijdens opgravingen en ben daarna in Nederland gaan wonen. Door wat hij schrijft en leest, blijf ik ook op de hoogte. Verder bezoeken we samen congressen.” Harvey werkt al achttien jaar als vertaler op het Talencentrum van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Sinds tien jaar geeft ze een keer per jaar de cursus Egyptologie. Zowel bij de Seniorenacademie Groningen en Drenthe als HOVO Leeuwarden. Tien colleges per cursus met de mogelijkheid om een cursuscyclus van drie te doen. Ieder jaar organiseert ze een week na de krokusvakantie een 15-daagse reis naar Egypte met als thema Het oude Egypte. Volgend jaar voor de zesde keer.

Fascinerend en kleurrijk Egypte

Haar cursussen zijn populair en zitten altijd vol. Dit jaar startte de beginnerscursus met een groep van bijna 50 deelnemers en de opvolgende cursus met 60 mensen. Dat komt vooral door mond op mond reclame, aldus de docente. “Cursisten voelen ook hoe ik van mijn vak hou. In mijn lessen werk ik met het boek Egypte. Daarnaast krijgen de cursisten handouts. In mijn eerste cursus staat een algemene introductie over Egypte centraal: over kunst, goden en mummificatie. In de volgende twee cursussen bied ik verdiepende stof aan. Egyptologie is gebaseerd op geschreven bronnen en ook de graven die gevonden zijn. Zo krijgen we het meeste inzicht over hoe de Egyptenaren hebben gedacht. Wat wisten we in 1920 over de farao Toetanchamon en hoe is dat nu? Hoewel hij betrekkelijk onbekend was, heel jong is gestorven en maar kort heeft geregeerd, is er veel van hem bewaard gebleven. Ook doordat zijn graf behoorlijk volledig is teruggevonden en niet was leeggeroofd. Er zijn vele theorieën over zijn dood bekend en een van de meest geliefde is, dat hij toch door een van zijn hofmensen is vermoord met als vermoedelijke doodsoorzaak een bloedvergiftiging. Ik kom soms tijd tekort, er is over 3000 jaar geschiedenis en cultuur zoveel te vertellen. De cultuur van het oude Egypte is fascinerend en kleurrijk, daar heb je geen magie voor nodig. Nog iedere keer als ik in het Museum der Egyptische oudheden in Caïro ben, ga ik langs wat vaste plekken en groet de beelden. Altijd weer opnieuw, zie of hoor ik nieuwe details. Ik probeer mijn cursisten zo'n kader te bieden, dat als ze de reis maken voldoende basis hebben en kunnen zien welke verhalen de figuren en de muren vertellen. En ze weten op welke manier hiërogliefen gelezen kunnen worden. Ik vind het geweldig om aan senioren les te geven. Ze zijn zo gemotiveerd, hangen aan mijn lippen en zijn niet bang om te zeggen hoe ze van de lessen genieten. Het is een wisselwerking, die mij iedere keer ook weer prikkelt.”

Hoogtepunten uit Europese geschiedenis

Hoogleraar logistiek management Hugo Roos (63) is ruim tweeënhalf jaar geleden met emeritaat gegaan. Hij was verbonden aan ondermeer de Erasmus Universiteit, UvA en KMA. Inmiddels is hij sinds vijf jaar verbonden aan HOVO Rotterdam. Volgens Roos om daar brede scholing te organiseren die de universiteiten ontberen. De nadruk op de homo universalis: de breed ontwikkelde mens. Met cursussen als het Weens Congres of de nieuwe ontwikkelingen in vervoersmarkten. Roos: “De cursussen hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat het hoogtepunten uit de Europese geschiedenis zijn. Ze berusten op twee pijlers: het zijn keerpunten die ons denken met betrekking toch politieke, militaire en economische machtsverhoudingen hebben veranderd. Daarnaast heeft iedere cursus ook te maken met logistieke ontwikkelingen in Europa.

Ik werk met een zelfde soort formule als Geert Mak. Ik begin met een feit, dat ik steeds verder concentrisch uitleg. Ik treed buiten mijn eigen vakgebied logistiek en vertel ook over de geschiedenis. Ik erken waar nodig mijn meerdere en zoek een gastdocent voor een toevoeging, die een dieper inzicht in de leerstof kan bieden. Dus nodig ik collega's uit, zoals Gerke Teitler die net als ik bij ondermeer UvA en KIM heeft gewerkt. Hij heeft in de cursus het Weens Congres de Slag bij Waterloo behandeld. Of Cees Bruin van de Universiteit van Leiden. Hij heeft veel boeken geschreven over onze zeegeschiedenis. Cees heeft in de vorige cursus over de tegenstelling ‘Mare Liberum versus mare Clausum’ die heeft geleid tot de Engelse oorlogen in de zeventiende eeuw, een deel voor zijn rekening genomen. De cursisten stellen dit zeer op prijs. Inmiddels heb ik groepen van ongeveer 50 cursisten. Een gemotiveerd en dankbaar publiek. Mijn startpunt is de geschiedeniskennis van de lagere school en middelbare school van de generatie waartoe ook ik behoor. Die kennis verbreed ik en kleur dieper in. Maar er zijn ook cursisten die meer voorkennis hebben en soms moet ik een antwoord op een vraag schuldig blijven. Dan kom ik er later op terug. Soms is de tijd tekort om te vertellen wat ik wil.”